



HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 19 november 2002

Ö 2533-01

KLAGANDE

Ingemar Jeanlo, [REDACTED], Sankta Gertruds väg 117, 593 41 VÄSTERVIK

MOTPART

Polismyndigheten i Östergötlands län, Polisområde Norrköping, Box 345,
581 03 LINKÖPING

SAKEN

Parkeringsanmärkning

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Göta hovrätt, avd. 12, beslut den 5 juni 2001 i mål ÖÄ 1463-99

Hovrättens beslut

se (Bilaga)

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut undanröjer Högsta domstolen det betalningsansvar som följer av parkeringsanmärkning nr 3897 9000 7, meddelad i Norrköpings kommun den 2 september 1997 beträffande fordonet PKF 042.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Ingemar Jeanlo har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens beslut undanröjer parkeringsanmärkningen.

Polismyndigheten har avgett svarsskrivelse i vilken myndigheten vidhållit sin inställning i hovrätten.

Rikspolisstyrelsen och Svenska kommunförbundet har avgett yttranden, i vilka de anslutit sig till hovrättens bedömning.

SKÄL

Ingemar Jeanlo har i egenskap av bilägare ålagts betalningsansvar för en parkeringsanmärkning, som utfärdats den 2 september 1997 i Norrköpings kommun. Han gör i målet gällande att den som utfärdade anmärkningen inte var behörig därför att denne dels inte var anställd i ett kommunalt parkeringsbolag, dels vid tillfället saknade ett giltigt parkeringsvaktsförordnande.

I lagen (1976:206) om felparkeringsavgift finns bestämmelser om parkeringsanmärkningar och betalningsansvar för felparkeringsavgifter som fås ut vid överträdelser av föreskrifter som rör parkering eller stannande av fordon i vissa fall. Parkeringsanmärkningar får enligt 5 § nämnda lag meddelas av polismän och sådana parkeringsvakter som avses i lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning m.m. Av sistnämnda lags 5 och 6 §§ framgår att parkeringsövervakningen skall fullgöras av parkeringsvakter som förordnas av kommunen och som är arbetstagare hos kommunen, andra kommuner, kommunala parkeringsaktiebolag samt vissa trafikaktiebolag och

bevakningsföretag. Vidare anges där att som ett förordnande som parkeringsvakt skall anses också ett beslut av kommunen om anställning som parkeringsvakt eller motsvarande.

Den kommunala parkeringsövervakning som regleras i 1987 års lag innefattar en form av sådan myndighetsutövning mot enskild som enligt 11 kap. 6 § tredje stycket regeringsformen får överlämnas till en enskild person endast med stöd av lag. Frågan i målet är då om den person som utfärdade Ingemar Jeanlos parkeringsanmärkning uppfyllde de villkor som anges i nämnda lag, närmare bestämt om vederbörande var anställd av någon sådan arbetsgivare som anges i lagen och hade ett förordnande av kommunen som parkeringsvakt.

Av utredningen i målet framgår följande. Den parkeringsvakt som utfärdade parkeringsanmärkningen var då anställd av det kommunala bolaget Norrköping Miljö & Energi AB (NME). Före den 1 april 1997 hade parkeringsvakten varit anställd som sådan av kommunen. I samband med en kommunal omorganisation överfördes i april 1997 parkeringsövervakningen i kommunen till nyssnämnda bolag. Därvid övergick parkeringsvakterna i NME:s anställning. Det avtal som reglerade överförandet av parkeringsövervakningen var träffat mellan kommunens tekniska nämnd och den kommunala förvaltningsenheten Norrköpings Stadsentreprenad (NSE) eller annat kommunalt bolag i dess ställe. Enligt avtalet skulle NSE utföra parkeringsövervakningen med viss organisation vars personal skulle ha godkänd utbildning. Där stipulerades också att parkeringsvakt med godkänd utbildning skulle med kontraktet anses ha förordnande enligt "SFS 1987:24 § 6 punkt 1 och 3". Vidare var en arbetsinstruktion för parkeringsvakter i kommunen knuten till avtalet som en bilaga. I instruktionen angavs att parkeringsvakterna förordnades av kommunen i sin arbetsuppgift och att anställning i kommunen innebar att ett sådant

förordnande getts. (Formuleringarna tyder på att instruktionen skrivits för kommunalt anställda parkeringsvakter.) Genom ett överlåtelseavtal som träffades i anslutning till förut nämnda avtal överlät kommunen till NME den kommunala rörelse som bedrevs av NSE. Den kommunala parkeringsövervakningen hos NME avsåg såväl allmän plats som kommunal tomtmark. På kommunens uppdrag ägnade sig NME åt att utföra drift och underhåll av gator, vägar, spår, trafikanordningar, trafiksignaler, parker, anläggningar, fastigheter, m.m. enligt ett tjugofemtal avtal.

Med kommunala parkeringsaktiebolag i 6 § i 1987 års lag bör förstås ett av kommunen direkt eller indirekt helägt aktiebolag som sysslar med – utöver parkeringsövervakning – att t.ex. förvalta parkeringsplatser på tomtplats som ägs av kommunen (prop. 1988/89:101 s.5). Något krav på att verksamheten skall vara bolagets huvudsakliga uppgift kan inte anses gälla. Med hänsyn till vad som framgått om bolagets verksamhet får det antas att NME är ett kommunalt parkeringsaktiebolag av det slag som avses i 6 § i 1987 års lag.

Beträffande frågan om de kommunanställda parkeringsvakterna som övergick i NME:s tjänst skall anses ha förordnande som parkeringsvakt bör följande beaktas. Enligt lagen om kommunal parkeringsövervakning kan förordnande som parkeringsvakt som framgått finnas i två former, dels anställning i kommunen som parkeringsvakt, dels särskilt förordnande. I båda fallen har kommunen möjlighet att fortlöpande kontrollera att villkoren för att få tjänstgöra som parkeringsvakt är uppfyllda, t.ex. – förutom att lämplig utbildning finns – att personen i övrigt är lämplig för uppgiften att utöva myndighet mot enskilda och andra. Om en kommunal arbetstagare byter arbetsuppgifter så att vederbörande inte längre är anställd som parkeringsvakt, måste behörigheten att tjänstgöra som parkeringsvakt anses upphöra. I det fallet att en kommunanställd parkeringsvakt

övergår till anställning i t.ex. ett kommunalt parkeringsaktiebolag har kommunen inte längre samma möjligheter att kontrollera vad personen har för arbetsuppgifter. Skulle ett parkeringsvaktsförordnande anses kunna "följa med" till den nya anställningen, ställer lagen inte heller något krav på att den anställningen avser just att vara parkeringsvakt, något som ju krävs vid kommunanställning. Lagen måste därför innebära att det behövs ett särskilt förordnande som parkeringsvakt för att nyanställningen inte skall medföra att behörigheten som parkeringsvakt bortfaller (jfr prop. 1986/87:51 s. 8).

Av det nu anförda följer att den person som tidigare arbetat som parkeringsvakt i kommunal anställning och som övergått i NME:s anställning utan att ha fått ett särskilt förordnande som parkeringsvakt inte var behörig att utfärda den parkeringsanmärkning som Ingemar Jeanlo fått. Dennes talan om undanröjande av betalningsansvaret på grund av anmärkningen skall därför bifallas.

Lars K Beckman

Jean Regner

Tracy Håstad

Ann Lindeblad

Ella Nyström

Arvidsson

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lars K Beckman, Regner (referent), Håstad, Lindeblad och Ella Nyström
Föredragande revisionssekreterare: Arvidsson